

ב"ה, ו' תשרי תשפ"א
12 לספטמבר 2021
תיק מס' 81005-2

פסק דין

בעניין שבין

הנתבע

התובע

רוכש אתרוגים

בעל פרדס אתרוגים

א. רקע ועובדות המוסכמות

בתאריך ט"ז תמוז תש"פ הצדדים חתמו על הסכם (להלן, **ההסכם**) לרכישת אתרוגים מפרדס שבבעלות התובע במושב גפן (להלן, **הפרדס**). בהסכם נקבע שהקונה קונה את הפרדס בדרך של עץ לפירותיו, המוכר לא יוכל למכור אתרוגים לאף סוחר אחר, והקונה ישלם 18 ש"ח לכל אתרוג ברמה ג' ומעלה "לשביעות רצון הקונה".

נערכו חמישה קטיפים של אתרוגים, בשלושת הקטיפים הראשונים הצדדים הגיעו להסכמה בנוגע לאתרוגים שכלולים בהסכם המכירה, אולם בנוגע לקטיפ הרביעי והחמישי התגלעה מחלוקת בין הצדדים, ולכן הנתבע לא לקח את אתרוגים מקטיפים אלו.

הצדדים קיימו לבקשתם דיון בפני דיין יחיד בזום בתאריך י"א תשרי תשפ"א. בסוף הדיון סוכם כי בית הדין ימנה מומחה מטעמו לבדיקת איכות האתרוגים. בגלל הסמיכות הקרובה לחג הסוכות בית הדין לא הצליח למצוא מומחה שיבוא לראות את האתרוגים לפני חג הסוכות. בעקבות כך בית הדין הורה לצדדים לנסות למכור את האתרוגים, ולאחר החג, האתרוגים שלא נמכרו, ייבדקו על ידי המומחה.

בית הדין מינה את הרב ד' שליט"א מבד"צ יורה דעה כמומחה מטעמו לבחינת איכות האתרוגים. בתאריך כ"ז תשרי תשפ"א הרב ד' בדק בדיקה מדגמית (ארבעה ארגזים) של האתרוגים שלא נמכרו וערך סיור בפרדס האתרוגים בנוכחות אב"ד. מסקנתו הייתה שרק 12% מהאתרוגים היו ברמה הנמוכה מרמה ג' -

וזאת כמובן לאחר שנלקח בחשבון שהם שהו שבועיים בלי קירור, וכן עברו הרבה ימים של הלקוחות, וכן את הצטמקותם של האתרוגים הקטנים שנקטפו סמוך לכיפור בכדי לנסות למצות מהמטע את מירב הפרי הניתן לשיווק. – אכן היו הרבה כנימות על האתרוגים, אבל הם יורדות בשטיפה או אפילו בניגוב קל עם מטלית עדינה.

בפסק דין חלקי מתאריך כ"א בכסלו תשפ"א נקבע כך:

1. יש תוקף הלכתי להסכם שנכתב בין הצדדים.

2. על פי ההסכם הנתבע חייב לשלם לתובע עבור כל אתרוג מרמה ג' ומעלה.

עמוד 1 מתוך 8

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

3. במקרה של ספק אם האתרוג נכנס לקטגוריה של רמה ג', הנתבע אינו חייב לשלם עבור האתרוג.

בפסק דין זה יידונו שאר טענות הצדדים, ובכלל זה המחלוקת לגבי טיב האתרוגים. טרם שנדון בנושאי המחלוקת נציין שמוסכם שהנתבע שילם לתובע מקדמה בסך 20,000 ₪ עוד מוסכם שהנתבע לקח 869 אתרוגים מקטיפים 1-3.

ב. טענות התובע

התובע טען שבשום שלב הוא לא ויתר על זכויותיו לגבות תשלום עבור האתרוגים מהנתבע, ולכן הניסיון שלו למכור בעצמו בבני ברק את האתרוגים מקטיף מספר 4 לא היה ויתור אלא ניסיון לעזור לתובע, ניסיון שבסופו של דבר לא צלח.

התובע טען שהוא זכאי לקבל תשלום בסך 18 ₪ עבור 2,100 אתרוגים שהנתבע סירב לקחת (800 מקטיף 4 ו-1300 מקטיף 5), סה"כ 37,800 ₪, מסכום זה יש לנכות את הסכום שהתובע קיבל ממכירת האתרוגים בסך 6,500 ₪. התובע הודה שהוא נתן 800 אתרוגים לצדקה בתאריך י"א תשרי תשפ"א וזאת על מנת להציל את האתרוגים מזריקה לאשפה.

ג. טענת הנתבע

הנתבע טען שאינו חייב לתובע מאומה וזאת בין השאר בגלל הטענות הבאות:

1. התובע ויתר על 800 אתרוגים מקטיף מספר 4. משהנתבע לא הגיע להסכמות עם התובע בנוגע לקטיף מספר 5 התובע החליט לתבוע גם עבור קטיף מס' 4 עליו כבר ויתר.
2. הנתבע אינו צריך לשלם עבור 800 אתרוגים אותם חילק התובע לצדקה. בנוסף טוען הנתבע כי האתרוגים שחולקו לצדקה וודאי היו ברמה נמוכה יותר מהאתרוגים שנבדקו על ידי הרב ד' ולכן אינם אפילו ברמה ג'.
3. באופן כללי רמת האתרוגים הייתה נמוכה מאוד, לתובע ולעובד שלו לא היה ניסיון בגידול ומיון אתרוגים, קביעת כמות האתרוגים שהתובע טען שהיו ברמה ג' ומעלה הייתה באופן שרירותי על פי אחוז מהקטיף ולא על פי בחינה של הרמה של כל אתרוג ואתרוג.
4. חוות הדעת של הרב ד' בטעות יסודה שכן לא כל האתרוגים שיצאו למכירה חזרו לפרדס ולכן האתרוגים שנבדקו לא שיקפו את האיכות של האתרוגים.

ד. נושאי הדין

1. האם התובע הפר את ההסכם בין הצדדים
2. המחלוקת העקרונית בין הצדדים לגבי איכות האתרוגים

3. האם התובע ויתר לנתבע על מכירת האתרונים מקטיף מס' 4
4. חיוב בגין האתרונים שנתנו לצדקה על ידי התובע
5. הכרעה בנוגע לשאר האתרונים
6. הוצאות משפט

ה. האם התובע הפר את ההסכם בין הצדדים

הנתבע טען בסיכומים כי התובע הפר את ההסכם כאשר לא טיפל כראוי בפרדס שלו, וכן כאשר עמד על כך שהנתבע ייקח 2/3 מיבול האתרונים ללא קשר לאיכות של האתרונים. לטענתו, הוא הציע לתובע לעשות מיון ביחד של האתרונים והתובע סירב. ולכן, הנתבע הוא שלא עמד בהסכם וממילא הנתבע פטור.

דיון: גם אם נקבל את טענת הנתבע בעניין זה, הרי שההסכם לא היה מותנה בטיפול כזה או אחר. להיפך, הכוונה של הצדדים היתה שהנתבע ילמד את התובע כיצד לטפל בפרדס כדי להפיק ממנו אתרונים איכותיים (פרו' 1, עמ' 4: "וסיכמנו להרים פרדס שיוציא איכויות מהחובבנות שהיתה לפני כן").

הנתבע טען שהתובע עמד על כך שהנתבע ייקח 2/3 מהאתרונים ולא הסכים לפחות מכך גם כאשר האתרונים ברמה ג' ומעלה היו בשיעור נמוך יותר. טענה זו לא נתמכה בעדותו של העובד של הנתבע עצמו שאמר (פרו' 2, עמ' 12) שמתוך הקטיף החמישי 25% מהאתרונים היו ברמה ג' ומעלה והעובד הוא שהחליט בעצמו שלא לקחת בכלל אתרונים.

לגבי טענת התובע שהוא הציע לנתבע למיין את האתרונים והנתבע סירב – מדברי הנתבע עולה שהוא הציע לנתבע לבצע מיון משותף של האתרונים שלאחריו התובע לא יכול יותר לתבוע תשלום על האתרונים שנדחו במיון. זו הצעה החורגת מתנאי ההסכם בו נקבע שהנתבע ישלם על כל אתרוג ברמה ג' ומעלה, כיוון שתוכנה הוא שהנתבע יחליט אילו אתרונים הוא לוקח. גם הטענה שהנתבע סירב להצעת התובע הציע להביא ממיין מוסכם אינה פוטרת את הנתבע מההתחייבות שלו בהסכם. ההסכם קבע שעל הנתבע לשלם על כל אתרוגי ברמה ג' ומעלה ולכן עליו לעשות זאת. כפי שנראה בהמשך, העובד של הנתבע הודה שהיו בערך 25% מהאתרונים מהקטיף החמישי שגם לגרסת הנתבע התאימו להגדרה זו אולם הנתבע החליט משיקוליו העסקיים הלגיטימיים שלא לקחת אותם אך אין בכך כדי לפטור אותו מתשלום.

לפיכך, טענת הנתבע שההסכם הופר על ידי התובע – נדחית.

ו. המחלוקת העקרונית בין הצדדים לגבי איכות האתרונים

בין הצדדים יש שורה ארוכה של מחלוקות, רובן נוגעות לפרטים כאלה ואחרים אשר ידונו בהמשך. אולם, מעבר לכל המחלוקות על הפרטים יש בין הצדדים מחלוקת עובדתית עקרונית. התובע טוען כי היבול של הפרדס שלו כלל אלפי אתרונים ברמה ג' ומעלה, ולכן על הנתבע לשלם עבור אתרונים

אלה. לעומתו, הנתבע טוען כי היבול כלל אתרוגים בודדים בלבד ברמה ג' ומעלה. נפתח בדיון על מחלוקת עקרונית זו.

הנתבע הביא כראייה לדבריו תצהיר של העובד שלו (להלן, העובד של הנתבע) שכתב כאשר הוא בדק את קטיף 5 הוא מצא שהיתה כמות זניחה של סוג א', 5% סוג ב', 15% סוג ג'. בנוסף, הוא כתב שהיו הרבה אתרוגים בוסריים (סגולים), קטנים, עקומים ומצומקים וחצי מהאתרוגים לא נשטפו בצורה טובה והיו עם כנימות.

בעדותו בבית הדין אמר העובד של הנתבע שמקטיף 2-3 שהיו בערך 600 אתרוגים הוא הצליח למכור בודדים בלבד (פרו' 2, עמ' 11). לדבריו, מהקטיף החמישי היו 25% סוג ג' ומעלה, אולם, אין זה תפקידו למיין את האתרוגים ולכן הוא לא לקח אתרוגים בכלל (שם, עמ' 12). כמו כן, אין זה תפקידו לנקות את האתרוגים מהכנימות כדי שניתן יהיה לבדוק את האיכות שלהם (שם, עמ' 14). הוא הוסיף ואמר (שם, עמ' 12):

בסוף כשאתה עושה עסקה אין מה לעשות עם 1300 סוג ג'. בסוף אנחנו מוכרים ברמה גבוהה. תשאל כל אדם שעובד עם [הנתבע] זה ברמה גבוהה.

הנתבע הגיש בקשה לתיקון פרוטוקול ובה טען שהעד אמר שגם סוחרים אחרים לא היו קונים סחורה כזו.

בנוסף העיד הרב ד' שמכר אתרוגים של הנתבע, שאמר שהוא הצליח למכור אתרוגים בודדים ממה שקיבל מהיבול של התובע (שם, עמ' 15, העד נשאל והשיב כך (שם, עמ' 16):

אב"ד: לא ניסיתם למכור ב50 ₪?

עד: זה לא רלבנטי, מי שרוצה מרוקאי מוכן להשקיע.

מה שניתן לראות מדברי שני העדים זה שהקושי למכור את האתרוגים של התובע נבע בין השאר מכך שהלקוחות של הנתבע רוצים לקנות אתרוגים ברמה גבוהה (ואף ברמה גבוהה מאד), ולכן לתובע לא היה מה לעשות עם אתרוגים ברמה נמוכה. על פניו אין מכאן סתירה לקביעת המומחה שרוב מוחלט של האתרוגים שהוא ראה היו ברמה ג' ומעלה. כיוון שהקונים של הנתבע (ואולי גם של סוחרים אחרים) לא רצו לקנות אתרוגים ברמה ג' אלא רק אתרוגים איכותיים. כך עלה גם מדברי הנתבע עצמו (פרו' 1, עמ' 4): "בתור סוחר אני קונה אתרוגים שאנשים ירצו לקנות. לא אם הכל סוג ג'". כלומר, הנתבע הודה שלמרות שהתחייב לשלם על כל אתרוג מרמה ג' ומעלה, אם כל האתרוגים יהיו ברמה נמוכה הוא לא ימצא קונים לאתרוגים. אולם, גם אם כך היה, אין בכך כדי לפטור אותו מההסכם עליו חתם.

נמצא שהנתבע התחייב לשלם עבור כל אתרוג מרמה ג' ומעלה, ללא קשר לשאלה האם הוא ימצא קונים לאתרוגים אלה. אין ראיה מרמת הסחירות של האתרוגים לשאלה על כמה אתרוגים עליו לשלם, אלא יש לדון באופן פרטני כמה אתרוגים היו ברמה ג' ומעלה.

ז. האם התובע ויתר לנתבע על מכירת האתרוגים מקטיף מס' 4

הנתבע טען כי התובע ויתר על האתרוגים מקטיף מס' 4 וניסה לשלוח אותם למכירה בבני ברק, התובע לעומתו טען שמעולם הוא לא ויתר על האתרוגים אלא רק ניסה לעזור לנתבע.

בית הדין דוחה את טענת הנתבע, על פי ההסכם שנערך בין הצדדים האתרוגים היו שייכים לנתבע, כיוון שהנתבע קנה את העצים לפירותיהם. כדי להעביר אותם לבעלות התובע היה צורך במעשה קניין (שו"ע חו"מ קפט, א), שבמקרה דידן לא נעשה. בנוסף מהדברים שהוצגו על ידי הצדדים נראה שהתובע לא אמר שייקח על עצמו בכל מקרה את האתרוגים אלא רק ניסה לעזור לנתבע. כך עלה גם מדברי הנתבע עצמו (פרוטוקול 1 עמוד 5): "התובע אמר שהוא יסתדר עם הקטיף", אין כאן אמירה ברורה של התובע – "אני אקנה את קטיף 4", אלא אמירה כללית.

לכן בית הדין קובע שהתובע לא ויתר על מכירת 800 האתרוגים בקטיף 4.

ח. חיוב בגין אתרוגים שנתנו לצדקה על ידי התובע – דעת המיעוט

דעת הרוב היא שהתובע ביצע במסירת האתרוגים לצדקה מעשה של נזק לכל הפחות ולכן על התובע לשלם את עבור כל האתרוגים שנמסרו לצדקה.

לעני"ד יש לדון בדבר, כיון שהנתבע טען ואמר לתובע שאין לו מה לעשות עם האתרוגים הללו והוא לא מתכוון לקחת אותם ולמכור אותם, כיון שהוא לא עובד עם סחורה ברמה כזאת, ובעצם האתרוגים שנשארו כדי שהמומחה יבדוק אותם. כיון שהתובע ראה שאין לו מה לעשות עם כמות גדולה של אתרוגים הוא מסר אותם בתום לב לצדקה. למרות שהוא לא היה רשאי לעשות כך כיוון שברור שאין אדם רשאי לעשות צדקה בממונו של חברו, עדיין אין לחייבו במלוא המחיר כפי שיבואר.

יש סברה מבוססת ששווי האתרוגים תלוי ברצון של הבעלים לסחור בהם ואם הבעלים לא רוצה לסחור בהם אי אפשר לשום אותם במחיר שהם נמכרים בשוק ארבעת המינים. לדוגמה, האם אדם שמגדל עץ אתרוגים לאכילה ובא אדם וגנב ממנו יקבל פיצוי לפי שווי אתרוגים שעומדים למכירה בשוק ארבעת המינים? כעין זה כתב בפתחי תשובה (חו"מ שסג, א) שאדם שגנב אתרוג ועבר עליו חג סוכות לא יכול להשיב את האתרוג ולומר לבעלים הרי שלך לפניך. כיון ששווי האתרוג תלוי ביכולת לסחור בו לפני חג הסוכות. ממילא, אם הבעלים הכריז קבל עם ועדה שהוא לא חפץ למכור את האתרוגים מבחינתו מחיר השוק של האתרוג איננו כהגדרת הסוחרים.

אף שלכאורה היה ניתן לחלק ולומר שהשוו נקבע לפי השוק, וכיוון שמבחינת השוק האתרוגים הללו היו שווים 10 ₪ ליחידה, כוונת הבעלים שלהם אינה משנה. בנידון דידן יש להקל עוד עם התובע כיון שנשארה כמות גדולה של אתרוגים שמעמדם המשפטי היה שנוי במחלוקת, והתובע חשב שהכמות שהוא משאיר למומחה מספיקה כדי שיחווה את דעתו. כמו כן, ברור הדבר שאם האתרוגים היו נשארים בפרדס או במחסן הם היו הולכים לאיבוד ונפסדים. כיון שהתובע נתן את האתרוגים בתום לב (אעפ"י שבפועל המעשה שהוא עשה הינו מעשה פסול, כיון שסוף כל סוף נתן את ממונו חברו לצדקה) וכיון שבית הדין התקבל לדון בין לדין ובין לפשר, לדעתי יש לעשות פשרה בין הצדדים ועל

עמוד 5 מתוך 8

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 Jerusalem P.O.B 8178 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

640 אתרוגים על התובע לשלם רק 4 ₪ לאתרוג(כפי שהודה הנתבע בחד מהסרטונים שהוא שלח) ולא 10 ₪. ולכן על הנתבע לשלם 8960 ₪ עבור אתרוגים אלה.

ט. חיוב בגין האתרוגים שנתנו לצדקה על ידי התובע – דעת הרוב

ראשית בית הדין מעיר כי אף על פי שכוונת התובע היתה לטובה לעשות חסד ולתת את האתרוגים שלא ייפסדו, התובע לא היה רשאי למסור אתרוגים לצדקה ללא הסכמת הנתבע כיון שהאתרוגים היו שייכים לנתבע, ומסירה זו לצדקה פגעה בראיות לטיב האתרוגים.

התובע כתב לבית הדין שהוא מסר את 800 האתרוגים לצדקה בתאריך י"א תשרי תשפ"א. בנוסף הוגש על ידי התובע תצהיר לבית הדין על ידי העמותה אליה נמסרו האתרוגים שכל האתרוגים היו כשרים לברכה והיו לכל הפחות ברמה ג'.

גם הנתבע כתב בסיכומים שלו שהוא מניח שהאתרוגים שנתנו לצדקה הגרועים באופן יחסי, ולדבריו הוא פטור לחלוטין לשלם על אתרוגים אלה.

דין: כאמור לעיל האתרוגים היו שייכים לנתבע ולכן התובע היה רשאי אך ורק למכור אתרוגים על פי הוראת בית הדין על מנת לצמצם הפסדים ולא לחלק אותם ללא תמורה. לכן על התובע לשלם לנתבע עבור האתרוגים שנלקחו על ידו. אמנם, לא מדובר על גזל, כיוון שהנתבע לא התכוון לגזול את האתרוגים, אולם, מדובר על נזק. נתיבות המשפט (רצא ס"ק ז) פסק שכאשר לוקח את רכושו של חברו ושם אותו במקום שבו אנשים יכולים לקחת אותו – הרי דינו כמוזיק. העובדה שהנתבע לא התכוון למכור את האתרוגים אינה מעלה ואינה מורידה. זכותו של אדם לפיצוי במקרה של נזק, גם אם התכוון לא להשתמש ברכוש שניזוק. עוד יש להוסיף שעל גזלן בשוגג כתב נתיבות המשפט שאע"פ שאינו חייב משום גזלן הוא חייב משום מזיק ממון חברו "ואין לך מזיק גדול מזה וזה ברור מאוד" (נתיבות משפט כה, א)

אם האתרוגים היו נמסרים לצדקה ממש בערב החג אזי ייתכן שלא אתרוגים כבר לא היה שווי כספי או שווי כספי מזערי. אולם האתרוגים נמסרו בתאריך י"א תשרי, שלושה ימים קודם החג, בזמן בו עדיין השווקים והמחסנים של הסיטונאים פעילים. התובע ציין שהאתרוגים שנמסרו על ידו לצדקה היו האתרוגים הפחות מובחרים מתוך 2,100 אתרוגים שבמחלוקת. חלק מהאתרוגים שנשארו במחסן נבדקו על ידי הרב ד' ובחוות דעתו נכתב כאמור שרובם המכריע היה ברמה ג'. לכן בית הדין קובע שהאתרוגים היו ברמה שלא עלתה על רמה ג'.

מחיר סיטונאי לכמות גדולה של 800 אתרוגים תימניים רמה ג' הוא 10 ₪ לאתרוג. על פי חוות דעת הרב ד' כ-12% מהאתרוגים שהיו לנגד עיניו היו ברמה פחותה מרמה ג', כיוון שהאתרוגים שנמסרו לצדקה היו באיכות נמוכה ביחס לשאר האתרוגים, אזי נפחית בדרך פשרה כעת 20%, כלומר, יש לחייב את הנתבע עבור 640 אתרוגים בלבד.

על אתרוגים אלה הנתבע חייב לתובע 18 ₪, והתובע לשלם לנתבע 10 ₪ עבור כל אתרוג, נמצא שהנתבע צריך לשלם לתובע 8 ₪ לכל אחד מאתרוגים אלה, סה"כ ישלם הנתבע 5,120 ₪.

י. הכרעה בנוגע לשאר האתרוגים

הצדדים נחלקו בנוגע ל-2,100 אתרוגים בסך הכל. עד כה עסקנו ב-800 שחולקו לצדקה, כעת נכריע בנוגע לשאר האתרוגים.

במחסן היו כ-500 אתרוגים בעת הבדיקה של המומחה שמצא ש-88% היו ברמה ג' ומעלה סה"כ 440 אתרוגים עליהם צריך הנתבע לשלם 18 ₪ לכל אתרוג.

נשאר 800 אתרוגים שהוצאו למכירה על ידי התובע ולא ידוע לנו באיזה רמה הם היו, ולכן נכריע בדרך של פשרה. הנתבע הגיש לבית הדין הודעת וואצאפ ששלח התובע ובה כתב שהאתרוגים שיצאו למכירה היו ברמות א'-ב'. הנתבע טען שניתן להוכיח שהאתרוגים היו ברמות ג'-ד', אולם, גם אם נקבע שהתובע טעה בהערכת האיכות אין לכך בהכרח השפעה על פסק הדין כיון שבהסכם כתוב שהנתבע קונה כל אתרוג מרמה ג' ומעלה.

התובע טען שהתמורה שהתקבלה ממכירת האתרוגים הייתה כ-13,000 ₪ מתוכה 50% שולם למוכרים, כך שהתובע קיבל לידו 6500 ₪. על פי סרטונים שהוגשו לבית הדין על ידי הנתבע עולה כי חלק מהאתרוגים נמכרו במחיר של 10 ₪ לאתרוג, ומכאן רצה הנתבע להוכיח שהם היו ברמה נמוכה מאד. אולם, בהינתן שהאתרוגים נמכרו במחיר נמוך כל כך, הרי שהדעת נותנת שתמורה בסך 13,000 ₪ התקבלה עבור מכירת רוב האתרוגים. כיוון שאתרוג שאינו ברמה ג' לא יימכר, הרי שרוב האתרוגים היו ברמה ג' ומעלה. יתירה מזו, הנתבע טען כי יש להניח שהאתרוגים שהוצגו בפני המומחה היו הטובים ביותר. אולם, הדעת נותנת בדיוק להיפך – הטובים ביותר מן הסתם נמכרו, והפחות טובים חזרו.

למרות זאת ידוע לנו שחלק מהאתרוגים לא נמכרו ולא חזרו לפרדס לבדיקת המומחה. בית הדין אינו יכול לאמוד במדויק באיזה אופן התפלגו אותם אתרוגים שלא נמכרו, אולם אם נלך אך ורק על פי טענות הנתבע שהאתרוגים נמכרו ב-10 ₪ לאתרוג, נמצא כי התמורה שהתקבלה היא יותר גבוהה מהצפוי, לכן מוכרחים לומר שחלק מהאתרוגים נמכרו במחיר יותר גבוה משטען הנתבע.

בדרך פשרה קרובה לדין בית הדין קובע שמתוך 800 אתרוגים שנטען שנמכרו עבור 650 אתרוגים מקבוצת הספק ישלם הנתבע מחיר מלא, שהרי יותר מסביר שכל מה שנמכר היה ברמה ג' ומעלה. עבור 150 אתרוגים שיתכן ולא נמכרו יופחתו 12% על פי קביעת המומחה, סה"כ 18 אתרוגים.

סה"כ ישלם הנתבע 18 ₪ כפול 782 אתרוגים. מסכום זה יש לקזז 6,500 ₪ שהתקבלו עבור מכירת האתרוגים על ידי התובע.

יא. סיכום

תיאור	כמות	מחיר ליחידה	לתשלום
אתרוגים שהנתבע לקח (קטיף 1-3)	869	18	15,642
אתרוגים שהתובע נתן לצדקה	640	8	5,120
אתרוגים שהיו במחסן בעת ביקור המומחה	440	18	7,920
אתרוגים שהתובע הוציא למכירה	782	18	14,076
סה"כ			42,758 ₪

מסכום זה יש לקזז את הסכומים הבאים:

הנתבע שילם מקדמה על סך 20,000 ₪.

התובע קיבל 6,500 ₪ ממכירת אתרוגים.

סה"כ יש לקזז 26,500 ₪

סה"כ חייב הנתבע לתובע 16,258 ₪.

יב. הוצאות משפט

התובע שילם אגרה בסך 500 ₪. כיוון ששני הצדדים התנהלות בצורה סבירה האגרה תתחלק בין הצדדים, והנתבע ישלם לתובע 250 ₪ עבור החזר אגרה.

יג. החלטות

1. הנתבע ישלם לתובע 16,258 ₪ עבור קניית אתרוגים עד לתאריך כ' חשוון תשפ"ב, 26.10.21.

2. הנתבע ישלם לתובע עוד 250 ₪ עבור החזר אגרת בית הדין עד למועד הנ"ל.

3. ניתן להגיש בקשת רשות ערעור על פסק זה ועל פסק הדין החלקי מתאריך כ"א בכסלו תשפ"א עד לתאריך י"ג חשוון תשפ"ב, 19.10.21.

בזאת באנו על החתום

ביום ו' תשרי תשפ"א, 12 לספטמבר 2021

הרב אבשלום בידני

הרב דניאל לונצר, אב"ד

הרב עדו רכניץ

עמוד 8 מתוך 8

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 Jerusalem P.O.B 8178 Brurya St. 2 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois